

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 17 (394)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

12 вересня 2015 року

— ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАНЬ —

РОЗПОЧНУТЬСЯ ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВОЛОНТЕРА КОРПУСУ МИРУ

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, професор Михайло Корда 2 вересня підписав угоду про співпрацю з представником Корпусу Миру в Україні Наталією Пономарчук і волонтером цієї організації Джоан Патті Муністері. Вже з наступного понеділка викладачі та студенти ТДМУ матимуть змогу поглиблювати свої знання англійської мови.

«Вдячні, що ви відгукнулися на наше прохання щодо делегування волонтера до ТДМУ. Докладаємо усіх зусиль, аби наші викладачі та студенти краще володіли англійською мовою. В університеті навчається понад 1500 іноземних громадян, для яких лекції й практичні заняття читають англійською мовою. Відповідно підвищення рівня знання цієї мови серед викладацького складу є для нас дуже актуальним. Також чимало науковців Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського беруть участь у міжнародних конференціях, де також необхідне відмінне володіння англійською. Зі свого боку зобов'язуємося створити максимально комфортні умови для перебування пані Джоан в нашому університеті», — запевнив ректор Михайло Корда.

Регіональний директор Корпусу Миру США в Україні Наталія Пономарчук, яка опікується волонтерами Корпусу Миру в Тернопільській та Хмельницькій областях, зазначила, що вона вдячна за теплий прийом і турботу щодо Джоан Патті Муністері. «Це прекрасний волонтер Корпусу Миру, яка є медиком за освітою й може навчити студентів і викладачів медичного університету англійської мови з вузькоспеціалізованою медичною термінологією. Такий випадок приїзду висококваліфікованого фахівця конкретної галузі у нас вперше. Як правило, волонтери здебільшого допомагають вивчати англійську мову загального рівня. Вони приїжджають на запит українських організацій, навчальних закладів і допомагають їм конкретними справами», — додала пані Наталія.

Усім викладачам і студентам радимо пильно стежити за новинами, анонсами та оголошеннями на офіційному сайті ТДМУ, аби не втратити можливості поглибити знання англійської мови.

Прес-служба ТДМУ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Петро ТАБАС – студент медичного факультету

Стор. 5

У НОМЕРІ

Стор. 3

КАФЕДРА НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТДМУ ОБ'ЄДНАЛА ЗУСИЛЛЯ НАУКОВЦІВ І ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

ТДМУ чи не єдиний з медичних ВНЗ України, де не лише зберегли кафедру медицини катастроф і військової медицини, але й відкрили ще один, споріднений підрозділ – кафедру невідкладної та екстреної медичної допомоги. Саме тут розпочалися перші університетські з медичного рятувництва студентів, які згодом надавали невідкладну меддопомогу в зоні АТО.

Стор. 5

ГІДНО ПРЕДСТАВИЛИ УНІВЕРСИТЕТ НА ФЕСТИВАЛІ «СТУДЕНТСЬКА РЕСПУБЛІКА»

Ще кілька днів тому студенти ТДМУ насолоджувалися останніми днями літа. Сьогодні ж всі вони навчаються, але декого серпневі спогади грітимуть упродовж тривалого часу. Це стосується тих, хто взяв участь у цьогорічному фестивалі «Студентська республіка», – студенток ТДМУ Ірини Лотоцької та Тетяни Іванької.

Стор. 6-7

ПЕРШОКУРСНИКАМ УРОЧИСТО ВРУЧИЛИ МАТРИКУЛИ

1 вересня понад 1100 юнаків та дівчат почали навчання в ТДМУ – одному з найкращих вищих медичних закладів України. А напередодні, 31 серпня, в палаці культури «Березіль» відбулося урочисте засідання вченої ради ТДМУ, присвячене матрикуляції студентів 1 курсу медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів і факультету іноземних студентів, а також навчально-наукового інституту медсестринства.

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГАЗЕТУ

Газету «Медична академія» можна передплатити в будь-якому відділенні зв'язку. Станьте її читачем!

ІНДЕКС 23292

ВІДКРИЛИ НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КОРПУС ТДМУ

Перше вересня в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського ознаменувалося відкриттям нового корпусу, розташованого за адресою: вулиця Дорошенка, 7. Тепер тут працюватимуть викладачі п'яти кафедр університету, зокрема кафедри медицини катастроф і військової медицини, кафедри українознавства, кафедри іноземних мов з медичною термінологією, кафедри філософії і суспільних дисциплін, кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання. Після офіційного відкриття у корпусі запанував дух науки, а молодь активно взялася до навчання.

«Дорогі колеги й студенти! Ми сьогодні відкриваємо новий корпус. Це означає, що площі уні-

верситету збільшилися на 1600 квадратних метрів. Отже, незважаючи на важку ситуацію в країні, наш вищий навчальний заклад продовжує розвиватися. Це стало можливим завдяки вашій роботі, шановні викладачі. Цього року успішно пройшла вступна кампанія і кількість студентів на першому і другому курсі суттєво зросла, тому гостро постало питання нового приміщення.

Окрім того, стоматологічний факультет не має своєї поліклініки, як це є в інших вишах. У зв'язку з перенесенням кафедр у новий корпус з'явилася можливість для створення стоматологічного центру. Таким чином студенти стоматологічного факультету отримають набагато якіснішу матеріальну базу, можливість для вдосконалення прак-

тичних навичок, а викладачі зможуть виконувати лікарняне навантаження та отримувати надбавку за лікувальну активність. Водночас зможемо покращити надання стоматологічних послуг тернополянам», — зазначив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда під час відкриття нового корпусу.

Він також подякував усім викладачам за копітку роботу в

підготовці корпусу до навчального року. Ректор пообіцяв докладати максимум зусиль, й надалі покращувати умови для роботи та навчання.

За християнським звичаєм нові приміщення освятили.

Професор Арсен Гудима зазначив, що для кафедри медицини катастроф і військової медицини переїзд у новий корпус — це найкращий варіант щодо

організації навчального процесу, поліпшення умов роботи викладачів і побутових умов.

Професор Ірина Мельничук, завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін, наголосила, що її підрозділ отримав значно більші й світліші приміщення. Тепер вивчати філософію стало набагато комфортніше, адже для цього уже є п'ять просторих аудиторій.

МЕР ПОЛЬСЬКОГО МІСТА СЛУПСЬК ЗАЦІКАВИВСЯ НАШИМ ВНЗ

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда 29 серпня зустрівся з міським головою Слупська (Польща) Робертом Бедронем. Під час цієї зустрічі йшлося про можливість співпраці між ТДМУ і вищим навчальним закладом, який діє в Слупську.

«Співробітництво між вашим університетом і Поморською академією може бути досить ефективним, адже в нашому навчальному закладі здобувають спеціальності, дотичні до медицини, зокрема, суспільне здоров'я, екстрена допомога, медсестринство, фізіотерапія та біологія. Крім того, ректор академії — за походженням українець, який багато робить для зміцнення дружніх стосунків між Польщею та Україною. Ще один цікавий факт: Поморська академія є часни-

ком програми «Горизонт 2020», реалізацію якої розпочали і в Україні», — зазначив пан Роберт.

Тим часом ректор ТДМУ, професор Михайло Корда розповів про досягнення університету, особливості навчання в ньому, спеціальності, які здобувають студенти, співпрацю з польськими університетами. Очільник вишу наголосив на важливості співпраці між ТДМУ та Поморської академії.

ВІТАЄМО ПРОФЕСОРА І.Й. ГАЛАЙЧУКА З ПРИСВОЄННЯМ ЗВАННЯ «ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІНАХІДНИК УКРАЇНИ»

Президент України Петро Порошенко своїм Указом з нагоди Дня незалежності присвоїв звання «Заслужений винахідник України» завідувачу кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професору Ігорю Галайчуку.

Нагадаємо, що Ігор Йосипович має 15 авторських свідоцтв і патентів на винаходи. Він є членом Аме-

риканського товариства клінічної онкології, Європейського товариства медичної онкології, Європейського та Американського товариств хірургічної онкології, Європейської асоціації досліджень раку, Європейської асоціації онкологічної освіти, Нью-Йоркської АН (1995-1996, США), Всесвітньої медичної есперанто-асоціації та інших. 2007 року очолює Тернопільське обласне товариство онкологів.

1999-2000 рр. став Фулбрайтським стипендіатом у галузі медичної освіти та онкології Інституту раку Піттсбурзького університету. 2002 року був учасником наукового обміну міжнародної програми з дитячої онкології в м. Мемфіс (США).

Вітаємо Ігоря Галайчука з отриманням високого звання та бажаємо нових здобутків і звершень.

СПІВПРАЦЮВАТИМЕМО З МЕДИЧНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ БАТУМІ ТА МЕДИЧНИМИ КЛІНІКАМИ АДЖАРІЇ

У рамках святкування Дня Державного прапора та Дня незалежності в Тернополі з офіційним візитом перебувала делегація Автономної Республіки Аджарія (Грузія). Представники медичної галузі, які увійшли до складу делегації, зокрема, заступник міністра охорони здоров'я Зураб Тенешвілі, директор медичного центру Михаїл Артмеладзе, директор медичного центру «Медина» в Батумі Джумбер Унгиадзе, директор медичного центру Іраклій Наракідзе, директор Батумського регіонального центру інфекційної патології, СНІДу та туберкульозу Джемал Думбадзе, директор Батумської республіканської клінічної лікарні Малхаз Халваші і народний дипломат Гоца Аробелідзе, зустрілися з ректором Тернопільського державного медичного університету, професором Михайлом Кордою.

Михайло Михайлович ознайомив гостей з діяльністю, досягненнями та інноваціями Тернопільського медуніверситету.

Гості з Грузії зацікавилися співпрацею з Тернопільським державним медичним університетом імені І.Горбачевського. Під час зустрічі обговорили низку напрямків можливого співробітництва, зокрема, грузинські колеги виявили інтерес щодо делегування своїх лікарів на короткотривалі курси з підвищення кваліфікації, навчання грузинської молоді в ТДМУ, участі в Міжнародному студентських літніх школах. Представники аджарської делегації також запропонували можливість проходження виробничої практики студентів ТДМУ в лікарнях Батумі.

«В Аджарії нині спостерігається кадрова проблема, тому ми готові вкладати в освіту майбутніх фахівців, аби вони після завершення навчання поверталися на батьківщину та працювали на її благо. Для заохочення в нас діють спеціальні програми підтримки молодих фахівців. Співпраця з вашим університетом дасть можливість підвищити фаховий рівень наших лікарів», — зазначив директор медичного центру Михаїл Артмеладзе.

Гості з Грузії були вражені навчальними і науковими можливостями Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, високою якістю надання освітніх послуг, обладнанням лекційних аудиторій, ефективністю впровадження Z-системи та інноваційних технологій, великою кількістю іноземних студентів. Окрім того, вони виявили неабиякий інтерес до дистанційного навчання за спеціальністю «Сестринська справа».

Інші представники делегації наголосили на тому, що вони відкрили для себе в Тернополі та ТДМУ європейську територію, яка має чималі перспективи для розвитку.

Сторінку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛІНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, О. БУСЬКА, М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції: 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники: Тернопільський держмедуніверситет ім. І.Я. Горбачевського, головне управління охорони здоров'я облдержадміністрації

Видавець: Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

За точність викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 300 від 19.12.2000 видане управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг — 3,33 друк. арк. Наклад — 2000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у Тернопільському держмедуніверситеті ім. І.Я. Горбачевського, 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

КАФЕДРА НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТДМУ ОБ'ЄДНАЛА ЗУСИЛЛЯ НАУКОВЦІВ І ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Гарячі події, що розгортаються нині на сході України, спроби терористичних актів оголили цілу низку проблем вітчизняної медицини. У критичних ситуаціях з'ясувалося, що не всі українські медики мають знання з військово-польової медицини. Їм складно зорієнтуватися у наданні меддопомоги при ураженнях сучасною зброєю, за інших невідкладних станів. Цим навичкам ніде взятися – 2010 року кафедри військової медицини у багатьох українських вишах закрили.

Тернопільський медичний університет ім.І.Горбачевського чи не єдиний з медичних ВНЗ України, де не лише зберегли кафедру медицини катастроф і військової медицини, але й відкрили ще один, споріднений підрозділ – кафедру невідкладної та екстреної медичної допомоги. Саме тут розпочалися перші університетські з медичного рятівництва студентів, які згодом надавали невідкладну меддопомогу в зоні АТО. Про шлях становлення та роль кафедри у системі екстреної медичної допомоги Тернопільщини розповів її завідувач, Заслужений діяч науки і техніки України, професор Микола Швед.

– Миколо Івановичу, розкажіть, будь ласка, як і коли виникла ідея створити кафедру?

– Кафедра невідкладної та екстреної медичної допомоги з'явилася в нашому університеті 2012 року відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу». Як відомо, цей Закон мав на меті реформувати швидку медичну допомогу, наблизивши її у такий спосіб до мешканців, та удосконалити підготовку спеціалістів для екстреної медичної допомоги. Варто зазначити, що наш колишній ректор Леонід Якимович Ковальчук з великим розумінням тоді

поставився до цієї справи й видав наказ створити кафедру невідкладної та екстреної меддопомоги. Мені запропонували її очолити, а починали практично з нуля – не мали навчальних програм, методичного забезпечення, кваліфікованих викладачів. Потрібно було зорганізувати навчальний процес і розробити методики надання екстреної медичної допомоги на різних етапах – домедичної, догоспітальної, долікарської та лікарської меддопомоги. Розпочали з найголовнішого – формування кадрового потенціалу. Запросили до праці висококласних спеціалістів, науковців, які пройшли відповідні стажування за кордоном, аби згодом розвинути певні напрямки надання екстреної допомоги за різних патологій – кардіальної, ендокринної, легеневої, нефрологічної та інших. Мали на меті детально розробити алгоритми надання невідкладної меддопомоги за цих станів. Нас виручила гарна клінічна база – це відділення Тернопільської університетської лікарні – кардіологічне відділення з палатою інтенсивної терапії, ендокринологічне відділення, ВАІТ, нефрологічне відділення з центром гемодіалізу, а також обласний та міський центри екстреної медичної допомоги.

– Щоправда, ви використали й набуток нинішньої кафедри медицини катастроф і військової медицини, яку очолює професор Арсен Гудима?

– ... і яку визнано однією з найкращих в країні. Саме за допомоги викладачів цієї кафедри вдалося розвинути ще один напрям – медичне рятівництво. Цю ділянку очолили відомі фахівці, з великим досвідом роботи у сфері невідкладної меддопомоги, доценти Роман Ляхович і Лариса Мартинюк. Перед нами стояло завдання – навчити студентів алгоритмам надання невідкладної меддопомоги. Але одна справа вкласти у них теоретичні знання, а цілком інша – досягнути такого рівня, щоб вони могли застосувати їх у практиці. Тому й налагодили співпрацю з

Професор Микола ШВЕД (у центрі, ліворуч) під час занять з медичного рятівництва

Центром екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Тернопільської області. На його теренах створили й курс екстреної допомоги. За угодою між цими структурами наші студенти у складі бригад «швидкої» виїждять на виклики до мешканців Тернопілля. Такий елемент навчання дає можливість «відшліфувати» певні алгоритми дій за невідкладних станів, застосувавши ті знання, які доносимо до них на кафедрі. Без перебільшення вважаємо це своїм ноу-хау, адже в жодному університеті країни такого симбіозу щодо засвоєння теоретичного матеріалу та практичних навичок поки що немає.

Впродовж кількох років студенти інших ВНЗ займаються за нашими програмами. Кафедра стала опорною серед кафедр невідкладної та екстреної медичної допомоги серед медичних ВНЗ України. Зараз у нашому доробку – національна програма підготовки фахівців невідкладної та екстреної меддопомоги на додипломному та післядипломному рівнях. На нараді у спільному колі колег з інших медичних закладів ми обговорили найбільш концептуальні засади цього документа та представили його до Центрального методичного кабінету при МОЗ України для затвердження як навчальної програми для всіх медичних ВНЗ країни.

– В університетському видавництві «Укрмедкнига» вийшла у світ «Екстрена медична допомога» за вашою редакцією. Це новинка медичної літератури для студентів?

– Саме так, але цю книгу можуть з успіхом використовувати інтерни, лікарі екстреної медичної допомоги, лікарі загальної практики-сімейної медицини, тобто усі, кому потрібні знання з медичного рятівництва. Це перше спеціалізоване видання з часу створення екстреної меддопомоги в Україні, що охоплює всі розділи програми з даної дисципліни.

Нещодавно ми провели всеукраїнський семінар, на якому репрезентували наш підручник «Екстрена медична допомога», і прийняли спільне рішення затвердити його у МОЗ України як національний. Творчий колектив намагався наповнити цю, сподіваюся, настільки книгу рятівника, дуже потрібною інформацією, серед якої на перших позиціях – сучасні протоколи та алгоритми надання невідкладної меддопомоги. Прописали, що на кожному етапі має зробити лікар, фельдшер чи медсестра, аби поміч була своєчасною. Багато інноваційного матеріалу, чого не мають попередники цього видання, приміром, як надавати екстрену меддопомогу за різних клінічних ситуацій при патології серцево-судинної, ендокринної

та дихальної систем, нефрологічних захворюваннях, кровотечах, травмах, політравмах. Окремий розділ присвятили особливостям надання реанімаційної допомоги вагітним, покровоково описали, як треба чинити, щоб ваші дії не принесли шкоди майбутній дитині. Є чимало корисних матеріалів про надання допомоги новонародженим. Цікаво, гадаю, буде дізнатися, особливо лікарям виїзних бригад і реаніматологам, як надається меддопомога за фаст-протоколом. Фаст-протокол – це методика ультразвукографічного обстеження важкопотерпілого пацієнта або постраждалого з політравмою, який не доступний адекватному контакту. За кордоном цей метод набув широкого застосування, більшість карет швидкої допомоги там обладнані ультразвукографічним апаратом, який за лічені хвилини виявляє характер пошкоджень у потерпілого. Сподіваюся, що й вітчизняні автоекстреної меддопомоги недовзі почнуть такою апаратурою, втім, медики вже зараз повинні про це знати.

І нарешті, останній розділ, який готували вже в контексті сучасних надзвичайних подій. Намагалися якнайповніше висвітлити надання екстреної меддопомоги при масових ураженнях. Знаєте, за таких ситуацій важливі не лише вміння надавати меддопомогу, але й як, у якій послідовності це робити, бо ж відлік йде на хвилини, а то й секунди. Представили критерії потерпілих на всіх етапах медичного сортування та сучасний алгоритм діяльності медичних рятувальників на кожному рівні медичної допомоги. Щоб було зрозуміліше, наведу приклад. На першому етапі під час проведення сортування рятувальник не повинен надовго затримуватися біля потерпілого, а лише оцінити прохідність дихальних шляхів, стан пульсу на периферичних артеріях, попередньо з'ясувавши, чи людина при свідомості. Тут надаємо лише два види екстреної меддопомоги – зупинка профузної кровотечі та забезпечення прохідності дихальних шляхів. У такому ж дусі викладено увесь матеріал цього розділу, який, певен, стане доброю підмогою для медиків, фахівців служби надзвичайних ситуацій у нинішні непрості для України часи.

Лариса ЛУКАЦУК

ОБ'ЄКТИВ

ОГОЛОШЕННЯ

РОЗКЛАД ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

«Practical based Medical English/Clinical Practice/Diagnostics».

Elementary, pre-intermediate level
(15.30-17.00 – понеділок, середа, п'ятниця)

«Presenting for International Medical Conferences and Webinars».

Intermediate level

(15.30-17.00 – вівторок, 17.30-18.30 – середа)

«Topics for Discussion in Medical Ethics»

Upper intermediate level, advanced level
(15.30-17.00 – четвер, 17.30-18.30 – понеділок)

«Fundamentals of medical English»

Elementary level (17.30-18.30 – вівторок, четвер) ДЛЯ СТУДЕНТІВ

«Research techniques online for Medical Research in English»

Upper intermediate level, advanced level
(11.00-12.30 субота)

Заняття проводитимуть у групах по 15 осіб в адміністративному корпусі ТДМУ (майдан Воли, 1).

Для відвідування занять прохання попередньо зареєструватися: доцент кафедри іноземних мов Тетяна Ігорівна Горпніч (067-942-09-10).

Марина ЖИЛЮК, студентка фармацевтичного факультету

ЗНАЙ НАШИХ

ВИПУСКНИК ТДМУ – ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ КОМПАНІЇ «FRESENIUS MEDICAL CARE» У США

Нещодавно в гості до рідної альма-матер, своїх викладачів та однокурсників завітав випускник Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Сардар Ахмед Шеріф. Університет може пишатися своїм випускником, адже лише впродовж десяти років він зробив карколомну кар'єру й нині обіймає посаду віце-президента всесвітньо відомої компанії «Fresenius Medical Care».

Сардар Ахмед Шеріф під час перебування в ТДМУ 2015 р.

– Чим займаєтесь тепер?
– До кінця літа працював керівником медичного інформаційного відділення (Chief Medical Information Officer) у компанії «Resolute Health». На цій посаді займався формуванням і впровадженням нової системи охорони здоров'я в штаті Техас у США.

З 30 серпня я зайняв посаду віце-президента компанії «Fresenius Medical Care». Серед моїх головних завдань – як зупинити розвиток хронічних захворювань нирок. Найголовніше – не доводити стан людини до термінальної стадії. Ця міжнародна компанія має 2300 клінік у США. Це своєрідний медичний холдинг, який займається проблемами лікування нирок, у тому числі з діалізом. У штаті компанії працюють госпітальні та кардіоваскулярні лікарі. Для 1400 лікарень здійснюємо аутсорсинг. Також є ургентні клініки, до яких звертаються пацієнти з незначними захворюваннями – невеликими травмами, ГРВІ і т.д. Компанія також забезпечує всіма фармпрепаратами та облад-

нанням для лікування нирок. Роботи багато, але цим мені й цікава нова посада.

– Чи сумуєте за рідним університетом?

– Дуже сумую та з задоволенням ще раз вступив би на навчання. Я закінчив Тернопільський медичний університет 2005 року й був першим іноземним студентом у цьому навчальному закладі. Я навчався у групі з українськими студентами, з багатьма з яких дуже здружився. Відтак поступово почали приїжджати на навчання й інші іноземні громадяни. Вже на другому курсі очолив Асоціацію іноземних студентів. В Тернополі мені подобалося все – навчання, люди, саме місто. І ось вперше за 10 років я знову тут. Через постійну зайнятість мені важко знайти вільний час, щоб приїхати до рідного університету.

– Ви зараз більше реалізуєтеся як менеджер високого рівня. Плануєте з часом повернутися до практичної медицини?

– Тернопільський медуніверситет закінчив з відзнакою, відтак повернувся до рідного Пакистану. Там успішно підтвердив свій диплом і мав друге місце в загальнонаціональному рейтингу за результатами складених іспитів. Працював упродовж двох років хірургом в одній з найбільших лікарень Пакистану, згодом навчався в Гельсінкі, де отримав диплом фахівця з якості здоров'я від Всесвітньої організації охорони здоров'я. Звідти поїхав до США, де вступив до Техаського університету на спеціальність «суспільне здоров'я» (public health). Водночас викладав в медичному університеті анатомію. Також навчався впродовж одного семестру в Гарвардському університеті. Після отримання диплома працював лікарем-консультантом в одній з компаній. І вже тут почав будувати свою кар'єру. Знову ж таки паралельно навчався в Стенфордському університеті. Довелося працювати в різних організаціях, багато їздити. Робив імплементації електронних технологій

в лікарні. Я був наймолодшим фахівцем у США, який отримав посаду керівника медичного інформаційного відділення. Тоді мені було 32 роки. Працював на цій посаді упродовж 2,5 років і тепер матиму інші обов'язки. Також у різних національних комітетах працював волонтером.

– Справді досить багато встигли після закінчення медичного університету в Тернополі...

– Усе, чого досяг, – заслуга Тернопільського державного медичного університету. Тут мені дали хорошу основу й саме тут я ще й реалізовувався як організатор. Будучи головою Асоціації іноземних студентів, напружував менеджерські навички, навчився вести перемовини. Якби довелося заново розпочати своє життя, то я б приїхав-таки навчатися до Терно-

нули до себе міжнародну увагу, через що в інших країнах почали більше цікавитися університетом. Зорганізували різні святкування, заходи. Моєю метою було те, аби місцеві мешканці розуміли нас й краще ставилися до нас.

– Уже запланували зустрічі з викладачами і друзями?

– У мене була дуже сильна група. Один з однокурсників працює висококваліфікованим лікарем у Німеччині, інший – у Великій Британії, ще один – у Сирії, двоє – в Пакистані. Прагнув зустрітися з Олегом Бенцю, Богданом Бідванцем та іншими. Щодо викладачів, то встиг поспілкуватися з Катериною Посоховою, Аркадієм Шульгаєм, Петром Сельським, Степаном Запорожанином, іншими. Звичайно ж, з ректором. Дуже радий був усіх побачити. Проїшов кафедрами й поспілкувався з усіма.

– Ваш секрет успіху?

– Насамперед потрібно добре вчитися. На другому місці має бути віддана робота. Якщо хочеш бути успішним – працюй. Просто так нічого не дається. Наприклад, у США я навчався, викладав і працював на двох роботах. Поспати встигав в машині між справами. Це виснажливо, але воно того вартує. Також має бути віддана обраному шляху й висока мотивація. Людина, яка прагне бути успішною, повинна постійно бачити мету та йти до неї. Все треба робити не лише з розумом, а й з серцем. Навчатися можна де завгодно, але багато чого залежить від людини особисто. Тож бажаю всім студентам з першого курсу не втрачати жодної хвилини даремно.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ВОЛОДІЄ УКРАЇНСЬКОЮ, ЗАДОВОЛЕНИЙ НАВЧАННЯМ

Матеріал про Сардара Ахмеда Шеріфа в «Медичній академії», №22, 2002 рік

поля. Я не лише добре вчився, а й намагався працювати і в науково-дослідницькому напрямку. Зокрема, разом з професором Михайлом Михайловичем Кордою написали спільно статтю та брали участь у науковій конференції в Японії, де представляли Тернопільський медуніверситет. Був і на конференціях в інших країнах. Завдяки Асоціації іноземних студентів привер-

не був вигаданим. Тим рідним значить, який давав викладачі, він задоволення в навчанні, це мені дуже сподобалося. Якби стільки викладачів, як у нас, це було б чудово. Сподіваюся, що в Україні будуть такі викладачі, які будуть цікавитися студентами, а не лише викладають, а й допомагають їм у навчанні. У мене Сардар Ахмед Шеріф є багатомовним, а також професійний ви-

ЗГАДУЮЧИ ЛІТО

«ДВА ТИЖНІ, ПРОВЕДЕНІ НА ТЕРНОПІЛЛІ, НАДОВГО ЗАЛИШАТЬСЯ У ПАМ'ЯТІ»

23 студенти з медичних вишів Луганська та Донецька в рамках проекту «Схід і Захід – разом», який ініціював та реалізує ТДМУ, отримали можливість провести частину літніх канікул на гостинній Тернопільщині. За цей час юнаки та дівчата з українського сходу змогли відвідати духовні святині та оглянути архітектурні пам'ятки, весело провести час у навчально-оздоровчому комплексі Тернопільського медуніверситету «Червона калина» та знайти нових друзів, розвинути в собі лідерські навички й просто відпочити.

Днями студенти із Луганського та Донецького медичних університетів надіслали на адресу ТДМУ слова подяки про незабутні враження від перебування на Тернопіллі:

«Хочеться від щирого серця висловити подяку ректорові, викладачам і студентам Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, а також всім, хто брав участь у реалізації проекту «Схід і Захід – разом».

Для нас, студентів Луганського та Донецького медичних університетів, проект розпочався ще вдома, коли ми з хвилюванням готувалися до

подорожі. Кожен з нас мав свої переживання з цього приводу, але жоден не сумнівався, що ці два тижні, проведені на Тернопіллі, надовго залишаться у пам'яті.

Наше знайомство зі студентами та викладачами розпочалося на залізничному вокзалі міста Тернопіль. Всіх учасників проекту радо зустріли та доправили до навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина», де поділяли про всі умови для комфортного та цікавого відпочинку.

З першого дня знайомства відчувалася теплота та турбота, з якою до нас ставилися всі організатори проекту, а наступні дні перебування у навчально-оздоровчому комплексі показали, яку велику роботу провели, аби проект «Схід і Захід – разом» втілювався у життя.

5 серпня для студентів зорганізували зустріч з ректором ТДМУ, професором М.М. Кордою. Михайло Михайлович розпитував студентів про враження від м. Тернополя та про наші сподівання щодо відпочинку. Після загального фото мали екскурсію університетом, що всіх вразило. Дуже цікавою була екскурсія од-

ним з найбільших анатомічних музеїв України, яку провів завідувач кафедри анатомії людини, професор Ілля Євгенович Герасимюк. З великою цікавістю студенти відвідали музей кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною під керівництвом доцента Анни Захарівни Миколенко. Тут мали можливість побачити не лише органи та тканини уражені хворобою, але й іншими травмуючими факторами. Після офіційної частини всі з цікавістю оглянули історичні та культурні пам'ятки фаніного міста. Пройшлися центром та набережною міста, а також мали можливість покататися на катері. Після цього відвідали будинок-музей всесвітньовідомої оперної співачки Соломії Крушельницької у с. Біла, де дізналися історію її життя та проживання на Тернопільщині.

Кожен ранок у «Червоній калині» розпочинався з руханки, після якої готувалися до різних конкурсів і тренінгів.

Були проведені фотоквест, грашоу «Хто зверху?» та інтелектуальна гра «Що? Де? Коли?», в яких всі брали активну участь.

Протягом усього часу з учасниками проекту працювала психолог Ірина Кучерук, яка допомогла нам розібратися у своєму внутрішньому світі та навчила правильно ставити перед собою цілі.

Для студентів організували дводенний курс з ПМД, на якому ми дізналися багато нового та цікавого. Навчилися надавати допомогу в екстремальних ситуаціях та в умовах близьких до бойових. Мали можливість на практиці відпрацювати техніку проведення серцево-легеневої реанімації, транспортування поранених, проведення тампонади, накладання джгута та пов'язок.

6 серпня була проведена екскурсія до Марійського духовного центру в Зарваниці, під час якої ми мали можливість ознайомитися з духовною спадщиною Тернопілля.

Нас також вразило своєю красою та архітектурними пам'ятками місто Кам'янець-Подільський, в якому оглянули старовинну фортецю та прогулялися вулицями «Старого міста».

З великим ентузіазмом була прийнята новина про екскурсію до Почаївської лаври. Для більшості ця поїздка мала не лише пізнавальну, але й велику духовну цінність. У нас було достатньо часу для того, щоб пройтися територією Почаївської лаври та доторкнутися до релі-

гійних пам'яток. Цього ж дня на нас чекала поїздка до скиту Святої Праведної Анни Свято-Миколаївського Городоцького жіночого монастиря, де мали можливість зануритися в джерело Святої Анни.

За час відпочинку ми всі дуже згуртувалися, більше дізналися один про одного, придбали нових друзів. Сподіваємося, що проект «Схід і Захід – разом» матиме продовження, щоб студенти з усіх куточків України могли обмінюватися поглядами, думками та ідеями, які сприятимуть миру, стабільності та поліпшенню життя в нашій країні.

Окремо хочеться висловити слова подяки ректорові Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, професору Михайлові Михайловичу Корді за організацію проекту «Схід і Захід – разом». Також висловлюємо глибоку подяку доценту Іванні Керничній (керівнику оргкомітету), доценту Галіні Павлишин, доценту Тетяні Горпінчак, старшому лаборанту Ірині Кучерук, асистенту Ярославу Кіцаку, провідному спеціалісту навчально-наукового інституту післядипломної освіти Михайлу Найді, а також керівнику Центру виховної роботи та культурного розвитку Ользі Яремчук, яка займалася реалізацією цієї програми, та профспілковому комітету ТДМУ за вручені подарунки».

ПЕТРО ТАБАС: «УЧАСТЬ В НАУКОВОМУ ГУРТКУ ДОПОМАГАЄ НАВЧАННЮ»

Петро Табас, отримуючи підвищену стипендію, успішно закінчив 3 курс медичного факультету. Нині він – четвертокурсник. Не так далеко в минулому залишлася школа, випускний, складання зовнішнього незалежного оцінювання, хвилювання, пов'язані зі вступною кампанією й початок нового, студентського, життя.

– Гімназію в рідній Теребовлі я закінчив із золотою медаллю, – розповідає Петро. – Набирався знань, поглиблено студіюючи біологію, хімію, відвідував секцію з медицини обласної Малої академії наук, бо твердо вирішив вступати до медичного вишу. Для науково-дослідницької роботи взяв тему «Вплив роботи за комп'ютером на стан зору учнів» і наполегливо працював над нею. Моїм науковим керівником був професор ТДМУ Степан Несторович Вадзюк і це була чудова нагода отримати поглиблені знання та осмислити їх з точки зору науковця. Як переможець регіонального етапу конкурсу – захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН взяв участь у фінальному III етапі конкурсу-захисту в Києві, де посів 2 місце. Коли вручали диплом, з вдячністю згадував тих, хто підтримував і вірив у мене: про-

фесора Степана Несторовича Вадзюка, батьків.

– Мабуть, це дуже приємно – отримувати такі відзнаки. Які ж професії у ваших батьків?

– Мама – вчитель хімії, тато – ветлікар. Моє захоплення медициною вони вітали, як і рішення вступати до ТДМУ, бо всі знають, що це один з найкращих медичних ВНЗ України. Подав також заяву до Буковинського медичного університету, хоча, чесно кажучи, не збирався там вчитися. Від учнів моєї школи, які навчалися в ТДМУ, багато чув про чудових викладачів і систему навчання в ТДМУ, його матеріальну базу.

Сума балів за ЗНО та додаткові бали за призове місце на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН дозволила посісти гідне місце в рейтинговому списку абітурієнтів. Коли побачив своє прізвище серед вступників, рекомендованих до зарахування, не гаючись подав оригінали документів до приймальної комісії. Так я став студентом ТДМУ. Тепер навчаюся.

– Додам, що навчаєтеся на «відмінно». Які дисципліни найулюбленіші?

– Фізіологію люблю, але й інші дисципліни не менш цікаві та вимагають не менше уваги. Ретельно вчуся впродовж всього семестру, щоб не мати проблем. Медичні науки взаємопов'язані і

серед них немає дисциплін другого плану.

– Як треба вчитися? Що б ви порадили першокурсникам, які щойно починають гризти граніт медичної науки?

– Не зубрити, вчити усвідомлено, вибирати та запам'ятовувати основне. Звісно, потрібна й самоперевірка. Взагалі ж усе дуже просто: вчитися треба з першого ж дня, тоді й сесію складеш успішно.

– На 3 курсі ви склали також ліцензійний інтегрований тестовий іспит «Крок-1». Важко було?

– Готуючись до сесії, одночасно готувався й до «Кроку», повторюючи пройдене. Хвилювався, бо йшлося про 200 тестів з 7 дисциплін, а на кожну відповідь відводилося не більше хвилини. Але пройшов тестування успішно.

– Участь в наукових гуртках допомагає навчанням?

– Однозначно – так. Відвідую гурток на кафедрі фізіології. Тема моїх наукових досліджень: «Вплив якості сну та рівня тривожності на стан серцевого ритму студентів». Професор Степан Несторович Вадзюк погодився стати моїм науковим керівником. Робота вийшла достатньо об'ємна, її надрукували в збірнику тез 19 Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених, організованого ТДМУ в квітні цього року. Планую й надалі працювати над обраною темою.

– Підвищенню освітнього та наукового рівня студентів сприяють олімпіади. Ви були учасником...

– ... Всеукраїнської студентської олімпіади з фізіології в Полтаві, де здобув 1 місце. Це було на другому курсі. Також брав участь у Всеукраїнських олімпіадах з біології, фармакології, мікробіології серед студентів вищих медичних ВНЗ. У підсумку на олімпіаді з фармакології, що відбулася в Одеському національному медичному університеті, посів четверте місце, а з мікробіології в Національному університеті ім. Богомольця в Києві – третє.

– Побувавши в кількох мединіверситетах, що були гостями олімпіад, мали можливість побачити й порівняти умови навчання.

– Так. І переконався, що в ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського вони найкращі. Мені дуже подобається наш університет, його дбайливо відремонтовані та добре обладнані навчальні корпуси, гуртожитки з гарними побутовими умовами.

Спілкуючись зі студентами інших вишів, які приїжджали до Тернополя, щоб взяти участь в олімпіадах чи літніх школах, організованих ТДМУ, знаю, що їм наш університет теж припав до душі. Дуже хвалили вони і гуртожиток, в якому з комфортом проживали.

– З початком занять знову щодня поспішаєте в аудиторії

на заняття. Що робите у вільний час?

– Вільного часу дедалі менше. А щодо захоплень... Шахи люблю. Вони розвивають інтелект, логічне мислення, кмітливість. А ще, як у всякому спорті, в шахах важливо вміти долати труднощі, конкурувати. Читати теж люблю, особливо наукову фантастику, історичну літературу.

– Які автори подобаються найбільше?

– Михайло Булгаков, Моріс Дрюон... Знаючи польську, історичний роман Генрика Сенкевича «Вогнем і мечем» прочитав в оригіналі.

– Які ще іноземні мови знаєте?

– Читаю та розмовляю англійською.

– Чи бували вже за кордоном?

– Школярем побував у Польщі.

– Як провели студентські канікули?

– З користю. Набирався досвіду, допомагаючи старшим колегам – медикам в районній лікарні рідного міста.

– Яка лікарська спеціальність вабить найбільше?

– Ще не визначився. Можливо, це буде терапія. Велику зацікавленість викликає наукова діяльність, тож вдячний університету за можливість брати участь у навчально-наукових заходах.

– Хто для вас є прикладом? На кого хотіли б бути схожим?

– Прикладом для мене є батьки, викладачі в університеті. Але не стараюся бути схожим на когось. Хочу бути самим собою. Своєю дорогою йти.

Оксана БУСЬКА

ГІДНО ПРЕДСТАВИЛИ УНІВЕРСИТЕТ НА ФЕСТИВАЛІ «СТУДЕНТСЬКА РЕСПУБЛІКА»

Ще кілька днів тому студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського насолоджувалися останніми днями літа. Сьогодні ж усі вони навчаються, але декого серпневі спогади грітимуть упродовж тривалого часу. Це стосується тих, хто взяв участь у цьогорічному фестивалі «Студентська республіка», – студенток ТДМУ Ірини Лотоцької та Тетяни Іваніцької.

Отже, 22-25 серпня на березі Азовського моря понад 700 учасників з усієї України приїхали позмагатися в ерудиції, вмінні писати та впроваджувати проекти, дебатовати на різні теми в рамках фестивалю «Студентська республіка». Темою заходу цього разу було надважливе питання – «Програма модернізації України». Інтелектуали, кращі експерти у своїх галузях з різних

куточків світу разом з найактивнішими студентами шукали шляхи розв'язання загальноукраїнських проблем і пропонували своє бачення розвитку держави в різних галузях.

Упродовж двох днів переможці регіональних етапів «Студреспубліки» та спеціально відібрані учасники активно працювали в рамках оргдіяльної гри. За правилами проекту, студенти слухали тематичні лекції та факультативи, змагалися у написанні найкращих і найперспективніших проектів для розвитку держави

та захищали свої напрацювання перед світовими експертами.

Наші студенти Тетяна Іваніцька та Ірина Лотоцька ще під час проведення регіонального туру увійшли до Тернопільського студентського магістрату.

На всеукраїнському рівні дівчата прописали п'ять масштабних всеукраїнських проектів, зокрема, створили модель розвитку освіти, медици-

ни, сільського господарства та ІТ-технологій. Вони вразили експертів «Студреспубліки» провокаційною, але надзвичайно серйозною програмою з деолігархізації та демонополізації. На зразок останнього проекту навіть створили модель на основі

гри, запропонувавши на загальному віче внести зміни до Конституції «Студреспубліки».

Експерти високо оцінили політичні та економічні напрацювання студенток-медиків, щоразу даючи високі командні та особисті бали за проекти.

Під завершення події відбувся «круглий стіл» за участю експертів, лідерів ігрових партій та «фабрик думок», московського політолога-демократа Олексія Макаркина на тему майбутнього світу, великої Європи, України,

Росії. Це була чи не перша спроба в Україні публічно говорити про мир, про те, що буде зі світом і нашою Батьківщиною після війни.

Мульти-фестивальна частина «Студреспубліки» вразила учасників різноманітними субфестивалів, конкурсів і флеш-мобів. Тернопільські студенти активно брали участь чи не у всіх запропонованих заходах і, показавши чудові результати, отримали заслужені нагороди.

Фінал «Студентської республіки» завершився, але робота над програмою модернізації України триває. Наші студенти, надихнувшись проробленою роботою та отриманим досвідом, готові активно працювати, аби спільними зусиллями досягти розквіту держави. Зокрема, на «Студреспубліці» студентки-медики долучилися до новоствореного «Комітету модернізації» і вже зараз разом зі студентськими лідерами інших регіонів розроблять план дій, який повинен вивести Україну на новий, якісний рівень життя.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ПЕРШОКУРСНИКАМ УРОЧИСТ

1 вересня понад 1100 юнаків та дівчат почали навчання в ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського – одному з найкращих вищих медичних закладів України. А напередодні, 31 серпня, в палаці культури «Березіль» відбулося урочисте засідання вченої ради ТДМУ, присвячене матрикуляції студентів 1 курсу медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів і факультету іноземних студентів, а також навчально-наукового інституту медсестринства.

Розділити радість своїх дітей, які стали студентами, прийшли батьки й родичі, тож велика зала «Березолю» була переповнена. Щасливими посмішками сяяли обличчя присутніх. На гребені

Віктор ШУМАДА, заступник голови ОДА

гордості перебували вчорашні абітурієнти, які здійснили свою заповітну мрію – вступили до ТДМУ. В урочистостях з нагоди матрикуляції взяли участь і почесні гості – представники влади міста, області.

Розпочалося ж пам'ятне зібрання, як годиться, зі спільної молитви та благословення всесних отців.

– Сьогодні особливий день для кожного, хто зібрався в цій залі, – сказав, звертаючись до присутніх, архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор. – Для першокурсників це початок шляху до об-

раної професії. Вона не лише благородна, а й жертвна, бо передбачає велику любов до людей, готовність прийти на допомогу кожному потребуючому. Знання, отримані в одному з кращих медуніверситетів України, будуть використані на благо

Сергій НАДАЛ, Тернопільський міський голова

нашого народу. Тож нехай всемілосердний Господь благословить кожного студента, направить, укріпить і допоможе в навчанні та подальшій нелегкій праці.

Від імені архієпископа та митрополита Тернопільсько-Зборівського УГКЦ Василя Семенюка першокурсників привітав ректор Тернопільської вищої духовної семінарії Іван Римар.

– Це особлива професія – лікувати людей. Лікар є тією особою, яка супроводжує людину від її народження й до смерті, як і священник. Він той, хто своїм співчуттям, вмінням, навичками

полегшує страждання хворого. Як бачимо, історія нашого народу пишеться кривавими літерами. На Майдані медики допомагали постраждалим, тепер вони повертають до життя поранених в зоні бойових дій на сході України. Наші лікарі – найкращі. Ба-

Ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА вручає матрикули

жаю першокурсникам ревно трудитися над здобуттям омріяної професії. Хай Господь вас благословить!

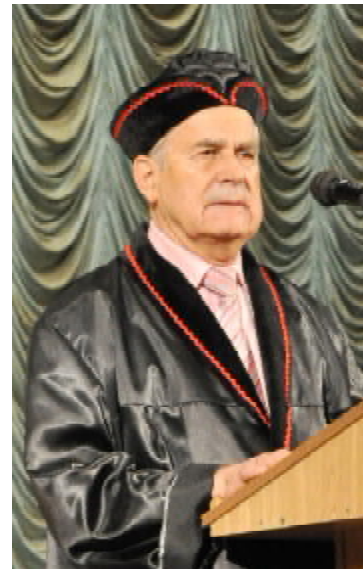
Отець Іван Римар передав ректорові ТДМУ, професору Михайлові Корді образ Зарваницької Матері Божої.

З теплими словами ректор ТДМУ, професор Михайло Корда звернувся до першокурсників.

– Позаду залишилися випробування ЗНО, конкурси й рейтинги. Ви успішно склали зовнішні незалежне тестування і це означає, що ви кращі серед кращих і заслужили навчатися в ТДМУ. Сьогодні впливається в когорті студентів одного з кращих медичних університетів України. Маємо всі підстави так мовити, адже в рейтингах Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти ТДМУ займає лідируючі позиції серед усіх 18 медичних університетів України. Торік наш виш зайняв перше місце, цього року ввійшов до трійки кращих медичних університетів країни. Є ще один важливий показник – загальнодержавний ліцензійний іспит «Крок-1» і «Крок-2», який складають на 3 і 5 курсі. Цього року студенти медичного факультету ТДМУ

поісли перше місце за результатами «Крок»-2. Студенти фармацевтичного факультету увійшли до трійки кращих. Сподіваємося, нове поповнення триматиме марку.

Шановні першокурсники! Ви обрали медичні професії, по-

Михайло АНДРЕЙЧИН, член-кореспондент НАМН України, професор

кликані служити людям, а тому найбільш альтруїстичні, шляхетні. Попереду вас чекає складна й водночас дуже цікава дорога. Вивчатимете медицину – науку, що пов'язана з людиною, її здоров'ям. Споконвіку здоров'я цінували більше за будь-які матеріальні блага, більше за всі скарби. Це благо й щастя кожного. Одразу скажу: буде нелегко. Студенти-медики вчать набагато більше й важче порівняно зі студентами інших спеціальностей. Професія лікаря завжди була найшановнішою та найпотрібнішою. Відповідно ж студенти-медики завжди були елітою студентства. Щоб лікувати, потрібно мати глибокі знання, які здобудете в університеті, і для цього створені всі умови. Маємо потужний професорсько-викладацький склад. До послуг студентів – сучасні лабораторії та аудиторії, комп'ютерні класи, багата бібліотека. До речі, за кількістю комп'ютерів на одного студента ТДМУ займає чи не перше місце в Україні серед інших вишів. Багато наших викладачів стажувалися за кордоном і концепція розвитку ТДМУ увібрала все найкраще, що є в європейських та американських

університетах. Вже з перших занять отримуватимете знання й необхідні практичні навички. Складання практичних навичок стане допуском до семестрового або річного іспиту. Студентське життя – надзвичайно цікаве й змістовне. Наш університет є партнером багатьох університетів за кордоном та учасником різних програм обміну, приміром, такої відомої програми як «Еразмус+». Хто добре вчиться, добре знає мову, має можливість брати участь у програмах обміну й навчатися протягом семестру в кращих університетах Польщі, Словаччини, Болгарії, Латвії та інших країн. В університеті зможете обрати майбутню спеціальність і займатися науковою роботою, записавшись в науковий гурток, що створені на кожній кафедрі. Студенти мають можливість друкуватися в наукових журналах, виступати на наукових фору-

мах, брати участь у міжнародному науковому конгресі студентів і молодих вчених, в літніх школах, які щороку відбуваються на базі нашого університету. В навчально-освітній комплекс «Червона калина» з'їжджаються найбільш талановиті студенти з країн Європи та Америки. Любимо таланти та вітаємо участь студентів у спортивних секціях, наукових гуртках. Багато випускників ТДМУ успішно працюють науковцями, лікарями, провізорами, стоматологами, медсестрами в кращих

госпіталях чи медичних установах Європи та Америки. Ми на порозі змін у медицині. Невдвозі буде введено страхову медицину, стандарти якості медичних послуг в Україні наблизяться до стандартів західного світу і саме від вас, молодих, залежатиме майбутнє медицини, стоматології, фармації, медсестринства в нашій країні. Ви – талановиті, розумні, перспективні. Ви потрібні цій країні та цій нації і в університеті створені всі умови для того, щоб ви стали висококласними професіоналами. Роки навчання стануть не лише роками інтенсивного навчання, але й найкращими у вашому житті. Шановні першокурсники! Завжди пам'ятайте, що ви обрали найбільш благородну та гуманну професію. Не кожен може бути лікарем. Для цього треба мати світлу голову, чуйне серце й умілі руки. Отож будьте наполегливими, працюйте вперто й старанно, конкуруйте, не витрачайте часу даремно і обов'язково досягнете успіхів. В добру путь і нехай благословить вас Господь!

У ТДМУ навчається понад півтори тисячі іноземних студентів з майже 60 країн.

(Продовження на стор. 6)

ВРУЧИЛИ МАТРИКУЛИ

(Закінчення. Поч. на стор. 5)

Очільник вишу звернувся до першокурсників — іноземців англійською мовою, наголосивши на важливості відразу з першого дня вчитися добре, готувати себе до майбутньої відповідальної праці. Ректор ТДМУ також привітав батьків першокурсників з визначною подією: «Ваші діти вступили до медичного університету, в якому вони отримають необхідні знання й працю прославлятимуть ваш родовід».

— Ви зробили правильний вибір, — сказав, вітаючи першокурсників з посвятою в студенти, міський голова Тернополя Сергій Надал. — ТДМУ є однією з візитівок нашого міста і я хочу подякувати ректору та всім колективу за плідну співпрацю заради розвитку Тернополя. Для новоопечених студентів цей день є початком нового етапу в житті, це крок у доросле самостійне життя, перший крок до професійного становлення. Бачимо у вас майбутнє нашої країни. Здобувши державність, нині платимо надзвичайно високу ціну за її збереження, але Україна розвиватиметься, стаєтиме сильною. А для цього їй потрібні розумні та професійні люди. Конкуренцездатність кожного з вас, нашого міста й нашої країни залежить від капіталу знань, який не знецінюється, він конвертується в конкретні здобутки в науці, економіці, політиці, медицині. Світ змінюється, нові технології замінюють ще новіші, кожного дня відкриваються нові можливості. Бажаю вам використати їх з максимальною користю для себе, свого міста та своєї країни. Миру, здоров'я, благополуччя, натхнення в навчанні!

винаходи викладачів ТДМУ приносять користь суспільству. Кількість абітурієнтів ТДМУ зростає й остання вступна кампанія — не виняток. На навчання зараховано понад 1100 майбутніх фахівців з медицини, фармації, стоматології, сестринської справи. З початком нового навчального року ТДМУ перегортає ще одну сторінку своєї історії. Звертаючись до першокурсників, зазначу: ви отримали можливість навчатися в одному з найкращих університетів України, ввійшли в дружну та згуртовану медичну родину, тож бережіть і примножуйте університетські традиції та звичаї. Переконаний: ваші серця завжди будуть наповнені щирою любов'ю до рідної землі, а отримані знання ви вміло застосуєте на благо суспільства.

Сердечні слова адресував молодому поповненню член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, професор

Михайло Андрейчин, до речі, випускник ТДМУ:

— Від імені старшого покоління професорів вітаю першокурсників зі вступом в наш славний медуніверситет. Для вас тут створені всі умови для успішного навчання. І ви зобов'язані вчитися добре. Адже зараз на сході триває війна, ваші ровесники, молоді люди, захищають нашу Батьківщину та створюють нам умови для мирного життя, тож ваш обов'язок — вчитися лише на «добре» й «відмінно».

— Сьогодні у вашому житті особливо хвилюючий, урочистий день, бо з нього починається дорога у майбутнє, — сказала, звертаючись до студентів, декан медичного факультету, професор Оксана Боярчук. — Ви обрали одну з найгуманніших професій та один з найкращих медичних університетів — ТДМУ. Позаду шкільні роки, підготовка до ЗНО, іспити у школах і медичних училищах, попереду — самостійне життя. В університеті

ви здобудете вищу медичну освіту, зустрінете нових наставників і друзів. Основне ваше завдання на цьому етапі — вчитися. Сподіваюся, медицину ви обрали за покликом серця, адже навчити можна лише того, хто хоче опанувати знання та стати справжнім фахівцем. Тож любіть свою майбутню професію, досягайте її вершини, ставайте професі-

оналами своєї справи, всебічно розвиненими особистостями.

— Посвята в студенти — знакова подія, — наголосив декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко. — Хочу привітати першокурсників з правильним вибором. Ви обрали навчальний заклад, де зможете здобути ґрунтовні знання, навчаючись у чудових викладачів. Протягом п'яти років ви отримаєте вищу фармацевтичну освіту, а ми з гордістю зможемо сказати, що наші випускники є показником плідної праці всього професорсько-викладацького складу. Будьте гідними спадкоємцями добрих традицій ТДМУ. Бажаю натхнення, плідної праці й незабутніх позитивних вражень від студентського життя. Хай охороняє вас Господь!

З визначною подією першокурсників привітала декан стоматологічного факультету, доцент Світлана Бойцянчук:

— Ви влилися в дружну студентську сім'ю ТДМУ і для вас відкрився шлях до такої бажаної професії лікаря-стоматолога. Позаду важка пора зовнішнього тестування, конкурсних випробувань, очікування результатів. Попереду — студентські роки. Це цікава, активна й водночас надзвичайно відповідальна пора. Адже саме в студентські роки ви повинні засвоїти великий обсяг навчального матеріалу, оволо-

діти навичками майбутньої професії. Ви всі різні, але вас об'єднує прагнення до нових знань. Навчання в університеті — це щоденна копітка й дуже нелегка праця, проте переконана: ви здолаєте шлях до омріяної мети. В цьому вам допоможе потужний професорсько-викладацький склад. Тож гідно нести звання студента ТДМУ. Впевнена, що серед вас є майбутні науковці, фахівці, які прославлять практичну медицину. Велика вдячність вашим батькам, вчителям, які виховали в вас прагнення пізнавати нове. Хочу, щоб ви не розгубили це бажання. Хай підґрунтям вашого щасливого життя, успішного навчання та професійної майстерності буде міцне здоров'я. Миру і благополуччя вам і вашим родинам!

Декан факультету іноземних студентів, доктор меднаук Петро Сельський англійською мовою звернувся до іноземних студентів. Він зазначив, що в Тернополі та ТДМУ кожен знайде нових друзів і досвідчених наставників, що він вірить в їхній успіх і безмарне майбутнє.

— Ласкаво просимо до великої дружної родини ТДМУ, — звернулася до першокурсників

директор навчально-наукового інституту медсестринства, доцент Світлана Ястремська. — Наш університет має славу історію й добрі традиції. Нинішнє свято — одна з таких традицій. Серця наповнені теплом, бо кожен відчуває себе членом студентської родини. Нас всіх об'єднує любов до медицини. Вивчати її нелегко, але кожен з викладачів завжди готовий допомогти студенту. Всім першокурсникам бажаю міцних знань і гарних оцінок. А ще закликаю брати активну участь у громадському житті університету, змаганнях, конкурсах, концертах... Розкривайте свої таланти! Професорсько-викладацькому складу зичу натхнення в роботі. І всім нам — миру та злагоди в Україні!

Після вітальних виступів і теплих побажань студенти склали присягу, слова якої зачитав доцент Григорій Загричук. Пролунав «Гаудеамус» — одвічний славетний студентів. Матрикули першокурсникам вручив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. Відтак студентка медичного факультету Людмила Папіно виконала пісню «Врятуй людину». На завершення урочистого засідання вченої ради ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського прозвучав Державний Гімн України.

**Оксана БУСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

Заступник голови обласної адміністрації, керівник апарату обласної адміністрації Віктор Шумда від імені голови ОДА СС. Барни привітав студентів і викладачів зі святом знань.

— За результатами рейтингових оцінок МОЗ України Тернопільський медичний університет є одним з найкращих в Україні. Нині тут сформовані й розвиваються наукові школи, які очолюють знані в Україні і за її межами науковці, функціонує університетська лікарня, яка є єдиною лікарнею такого типу в Україні, його випускники працюють в багатьох країнах, наукові

Михайло Андрейчин, до речі, випускник ТДМУ:

— Від імені старшого покоління професорів вітаю першокурсників зі вступом в наш славний медуніверситет. Для вас тут створені всі умови для успішного навчання. І ви зобов'язані вчитися добре. Адже зараз на сході триває війна, ваші ровесники, молоді люди, захищають нашу Батьківщину та створюють нам умови для мирного життя, тож ваш обов'язок — вчитися лише на «добре» й «відмінно». Люди довірять лікарям найбільшу цінність, а саме — своє здоров'я, і треба мати неабиякі знання та

ВЕКТОР – НА РОЗВИТОК ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Кілька років тому на базі нашого університету за сприяння ректорату створили навчально-тренінговий центр домедичної допомоги. Нині він єдиний у Західному регіоні. Його зорганізували викладачі кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги у співтоваристві із завідувачем кафедри медицини катастроф і військової медицини, професором Арсеном Гудимом.

— Це була доволі громіздка ділянка роботи. Розпочали з того, що створили програму таких вишкোলів, потім розробили навчальні сценарії, — розповідає доцент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги Роман Ляхович. — Згодом обладнали там дванадцять тренувальних станцій, де люди зараз отримують знання з основ домедичної допомоги. Кожна станція має свій сценарій, за яким проводять навчання. Приміром, на першій нашій станції навчають такі знання, як загальне враження від місцевості, особиста безпека, оцінка потерпілого, його свідомості. Друга присвячена простим реанімаційним прийомам, а третя — зупинці кровотеч. Тренерами там працюють викладачі нашої та суміжних кафедр ТДМУ, а також кращі студенти наукового гуртка. За рік свого існування центр підготував майже 2 тисячі 230 осіб. Серед слухачів — вчителі, викладачі вищих і середніх навчальних закладів міста, інша організована молодь, словом, усі небайдужі тернополяни та мешканці області, навіть чоловіки, які нині воюють у зоні АТО. Дізнався про це, коли переглядав одного вечора телевізійні новини. Почув, як військовий розповідав, що пройшов навчання у нашому

центрі. Це й врятувало йому на полі бою життя. Ще пригадалася пенсіонерка, напевно, одна з найстарших наших слухачів, яка вже з порога заявила: «Я також хочу навчитися меддопомоги і вік мені не завадить». На мій погляд, це надзвичайно актуальний проект, бо люди здобули не лише теоретичні знання, скажімо, як зупинити кровотечу, чи іммобілізувати кінцівку при переломі, але й вправлялися на манекені, тренувалися на муляжах.

Варто зауважити, що після закінчення курсу кожний слухач отримує сертифікат. У нинішніх непростих умовах такі заняття викликають величезний інтерес, траплялося, що по сімдесят осіб на день приходили. Події на східних рубежах України спонукали до нових дій і на вимогу часу науковці кафедри створили ще одну станцію, де навчають наданню меддопомоги за вогнепальних поранень. Люди, які тут навчалися, багато знають і вміють, до прикладу, як провести оцінку стану притомності, бо дуже важливо, оцінивши стан потерпілого, привести його в стабільне положення. Велику зацікавленість зі шквалом запитань та дискусій у слухачів здобула станція «Реанімаційні заходи», бо там «залучають» до дій два манекени. Навчають, як оцінити стан людини за клінічної смерті, як визначити відсутність дихання, провести прості, але дієві та кваліфіковані реанімаційні заходи. Всі ці питання задають собі люди, коли потрапляють у непередбачувану ситуацію. Тому вони у великому пріоритеті. Також опрацювали викладачі ТДМУ зі слухачами такі теми, як зупинка кровотечі на усіх етапах надання меддопомоги, іммобілізація переломів з допомогою підручних засобів, навчали, як діяти за торакальної травми, відкритого та закритого пневмотораксу, вправлялися у накладанні оклюзійної пов'язки.

Подібні тренінги зорганізовані й для медичних працівників. Як розповів Роман Ляхович, торік департамент охорони здоров'я Тернопільської ОДА звернувся до фахівців кафедри з проханням розробити виїзний цикл лекцій та майстер-класи з демонстрацією серцево-легеневої реанімації, інших невідкладних станів у медичних закладах області. Отож, по суті, всі фахівці кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги побували в

Доцент Роман ЛЯХОВИЧ (ліворуч), професор Арсен ГУДИМА (праворуч) під час одного із заходів з рятівництва

районних лікарнях, фельдшерсько-акушерських пунктах, де провели цикли таких занять. Спеціальні вишколи проводили для лікарів-реаніматологів. Це — майстер-класи з демонстрацією простих правил реанімації аж до кваліфікованих реанімаційних заходів із залученням новітньої апаратури та сучасної медикаментозної підтримки. Щоразу лікарська аудиторія, для якої ці цикли зорганізовували, була представлена великою кількістю слухачів. Велике зацікавлення отримали тематичні заняття, скажімо з кардіології — реанімаційні дії за гострих кардіологічних станів (гострого коронарного синдрому, гострої серцевої недостатності, порушення ритму та провідності тощо). Після за-

няття кожному з присутніх медиків вручали буклет з алгоритмом надання догоспітальної реанімації, який розробили фахівці кафедри. Такі тренінги є великою необхідністю на догоспітальному та госпітальному рівнях надання меддопомоги, адже запропонована слухачам інформація висвітлена у контексті сучасних протоколів Європейської ради реанімації.

Поцікавилася у Романа Ляховича планами на найближче майбутнє:

— Буваючи за кордоном, до прикладу, навіть у сусідній Польщі, ми з колегами кожного разу переконуємося, яких висот там сягнула у своєму розвитку медицина на невідкладних станів, організація всіх рівнів реанімаційної

вих засад догоспітальної реанімації із застосуванням автоматичного зовнішнього дефібрилятора, який буде розміщений в цих закладах. Завдяки проекту, який запровадили у Польщі, там лише за останній рік вдалося зменшити показники летальності при раптовій зупинці кровообігу на 20 відсотків. На місце події карета швидкої прибуває не відразу, а клінічна смерть вміщується у фатально короткий термін — 5-6 хвилин. Це те рятівне вікно, упродовж якого працівник банку, вокзалу чи супермаркету проведе реанімаційні дії, застосувавши автоматичний зовнішній дефібрилятор, поверне потерпілого до життя. Цей апарат має надзвичайно високу ефективність щодо виживання кардіологічного пацієнта. По суті, у 80 відсотках із ста такі випадки відзначаються зупинкою роботи серця у фазі фібриляції шлуночків або шлуночкової тахікардії. Тому такий стан вимагає застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора, що за своїми технічними характеристиками адаптований до людей, які не мають медичної освіти. Це той золотий стандарт, де немає права на помилку. Людині, яка допомагає потерпілому, варто лише наклеїти електроди на грудну клітку та натиснути одну рятівну кнопку. У подальшому розумний апарат все зробить самостійно — проведе оцінку виду зупинки кровообігу, визначить масу тіла та потужність імпульсу дефібриляції. У всіх американських школах, банках, навіть у машинах поліцейських, пожежників та інших рятувальників є такий дефібрилятор. Тішить, що й наша ініціатива знайшла відгук у керівників університету та медичної галузі краю. Щойно отримаємо дозвільний документ, розпочнемо впроваджувати цю ідею в життя. Сподіваємося на підтримку підприємців, власників закладів, які допоможуть придбати автоматичні зовнішні дефібрилятори. Ціна одного приладу — майже 1800 доларів США. Але хіба є щось дорожче чи вартісніше, ніж врятоване людське життя?

Лариса ЛУКАШУК

ОБ'ЄКТИВ

Артур ГЕРАСИМОВИЧ, студент медичного факультету

Нам пишуть

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА – ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ КОМПОНЕНТ

Духовний та культурний розвиток особистості – це складна й водночас дуже важлива справа. Лише культурні народи можуть створити справді демократичну високорозвинену державу.

Культурою вважають все, що має людина чи громада людей не від природи, а від власного розуму та власної творчості: в царині матеріальній, духовній, у громадському житті...

Спочатку було Слово, і слово було в Бога, і Бог був слово...
Уважно прочитала в газеті

«Медична академія» від 28 серпня 2015 року доповідь ректора нашого університету, професора М.М. Корди «Підсумки діяльності університету за 2014-2015 навчальний рік і завдання на майбутнє», з якої стає зрозумілим, яку велику роль розвитку саме культурної, духовної грані особистості приділяють і в нашому одному з найпрестижніших медичних вишів України. А постійні публікації в газеті «Медична академія» про розвій талантів теперішніх наших студентів, вільних українців, які вже родом не з тоталітарного минулого, їхня активна участь в різноманітних патріотичних заходах на рівні університету

міста, області, краю, держави, дають мені право стверджувати це.

Нині наше суспільство переживає динамічний період риторичного ренесансу. Це відбувається і в багатьох інших країнах світу, зокрема, в Німеччині, Франції, Італії. Водночас ми відчуваємо значну конфронтацію слова й духовної культури особистості. Риторичний ренесанс в Україні пов'язаний зі значним зростанням демократичних тенденцій у формуванні засад громадянського суспільства.

Одначе для повного демократичного перетворення потрібен час, і перші найважливіші кроки до цього українське суспільство

вже зробило. Ми повинні пам'ятати, що філософія культури розглядає історичну культуру особистості, як систему духовно-моральних та інтелектуальних цінностей і розкриває сутність людського буття.

Саме культура формує особистість Людини, а духовність водночас — це гарант державотворчих процесів у нашій країні. Це коло замикається тим незаперечним фактом, що одним з джерел формування української нації є мелодійна поезія українського слова.

Наталія ВОЛОТОВСЬКА,
кандидат меднаук,
член Національної спілки
письменників України

У ПРОМІННІ ПРОЖИТИХ ЛІТ

16 вересня – 85 років ветерану ТДМУ, доценту Володимирові Олексійовичу ЛУКАЩУКУ.

Вельмишановний Володимире Олексійовичу!

Ректорат і весь колектив університету щиро, сердечно вітають Вас з 85-літтям!

Після закінчення Львівського медичного інституту, 2-х років практичної лікарської роботи, аспірантури при Київському інституті вдосконалення лікарів, у Тернопільському медичному інституті Ви успішно пройшли

40-літній трудовий шлях: спочатку асистента, а останні 32 роки – доцента кафедри акушерства та гінекології.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста – акушера-гінеколога, зразкового педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ви належите до плеяди викладачів, які зміцнювали фундамент академізму в нашому навчальному закладі.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема, як наставника студентських груп, відповідального за виховну роботу на п'ятому курсі, народного дружинника, члена правління інститутської організації товариства «Знання», члена науково-методичної ради та пропаганди медичних знань при обласному та республіканському товаристві

«Знання», активного учасника художньої самодіяльності.

Ваша професійна й громадська діяльність оцінені знаком «За відмінні успіхи у вищій освіті», медаллю «Ветеран праці», грамотами, численними подяками та занесеннями на Дошку Пошани інституту.

Ваші порядність, інтелігентність, людяність і скромність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для насліду-

вання новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Володимире Олексійовичу, доброго здоров'я, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток

Сипляться, немов вишневі

цвіт,

Хай малює доля з буднів

свято
І дарує Вам багато літ!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Перебираючи домашній архів, я в газеті «Вільне життя» від 18 травня 1968 року знайшла статтю «В сім'ї Гіппократа», в якій Г. Вороховіна передає подяку від пацієнтів краю: «Бажаючи великого щастя, щире спасибі і низький уклін... (Йде перелік імен медиків Тернопілля, серед яких і мій дідусь – Лукашук Володимир Олексійович).

Лукашук Володимир Олексійович, народився 16 вересня 1930 року в селі Молодятичі Грубешівського району Люблінської області, в Польщі. Навчався в Холмській гімназії, куди був зарахований відразу в другий клас, проте був змушений перервати навчання в зв'язку із сумнозвісною депортацією українців з їхніх споконвічних земель – Лемківщини, Підляшшя, Холмщини, Надсяння.

В Україні навчався в середній школі № 1 м. Львова, отримавши атестат і мріючи стати хірургом, вступив до Львівського медичного інституту. Після успішного закінчення вишу отримав скерування на роботу у Волинську область на посаду лікаря акушера-гінеколога районної Ново-волинської медсанчастини.

1958 року вступив до аспірантури на кафедру акушерства і гінекології Київського інституту вдосконалення лікарів. Під керівництвом професора Василя Миколайовича Савицького виконав і захистив кандидатську

дисертацію на тему «Діагностика і терапія перенесеної вагітності». Після закінчення навчання в аспірантурі 1961 року отримав скерування на роботу в Тернопільський державний медичний інститут, де працював асистентом, а з 1969 року – доцентом кафедри акушерства та гінекології, аж до виходу на пенсію 2001 року.

40 років Володимир Олексійович не лише навчав студентів таїнству, тонкощам професії лікаря акушера-гінеколога, а й проводив велику громадсько-культурну, патріотичну та виховну роботу серед студентства, яке дуже любив... Був наставником студентських груп, а також партгрупоргом кафедри, ще 10 років поспіль – секретарем партбюро 5 курсу, три роки членом партійного комітету інституту, членом правління інститутської організації товариства «Знання», членом комісії з лекційної пропаганди серед молоді, членом науково-методичної ради та пропаганди медичних знань при обласному та рес-

В.О. ЛУКАЩУК (1956 р.)

публіканському товаристві «Знання». Був активним учасником художньої самодіяльності, народним дружинником.

Володимир Олексійович Лукашук є автором понад 70 друкованих праць. Педагогічну діяльність успішно поєднував з лікувальною. Варто зазначити, що майже тридцять років (по 7-8 днів кожного місяця) безкоштовно ургентував на дому. Це коли після закінчення робочого

дня, відлучаючись з помешкання (квартири, будинку), мусив обов'язково телефонувати у санпропускник в пологовому будинку й повідомляти чергову медсестру, куди відлучається і на скільки, щоб у разі необхідності прибути у відділення негайно. Проживали тоді поруч з пологовим будинком, тож викликів не бракувало ні вдень, ні вночі, та й у вихідні чи святкові дні теж.

Завдяки високому професіоналізму Володимир Олексійович завжди намагався вести пологи природним шляхом навіть у найскладніших випадках. І це, як правило, йому вдавалося. А ще володів ризикованою методикою зовнішнього повороту плода при його неправильному положенні. І за всю свою практику не мав жодного прикрого випадку...

Володимир Олексійович був спеціалістом вищого ґатунку в сфері ендокринної гінекології – навіть тим багатьом жінкам, на яких поставили «хрест» інші лікарі – він давав реальну надію материнства.

За сумлінну працю та активну участь у громадському житті інституту неодноразово отримував подяки, та був занесений на Дошку пошани.

1985 року нагороджений медаллю «Ветеран праці», а 1989 р. – знаком «За отличные успехи в области высшего образования СССР».

ВІДКОЛИ СЕБЕ ПAM'ЯТАЮ

Моєму дідусеві
Лукашuku
Володимире Олексійовичу
Дідусю, голубе срібний, –
У промінні прожитих літ,
до найменшої зморщечки
рідний,
ти – моє світло, мій світ.

Сторінки життя читаю,
немов загадкові листи...
Відколи себе пам'ятаю,
поруч зі мною – Ти.

Літо цвіте чи грудень
снігами кипить за вікном,
свято співає чи будень
В душу дихне полином.

Я знаю, зі мною поруч
ти з посмішкою доброю.
До серця твого пригорнусь,
неначе сонце до обр'ю...

В очі твої загляну –
чисті, як світ після зливи.
І знову спокійною стану.
І знову стану щасливою.

Дідусю, голубе срібний, –
у промінні прожитих літ,
до останньої зморщечки
рідний,
Ти – моє світло, мій світ.

**Наталія ВОЛОТОВСЬКА,
онучка,
кандидат меднаук**

13 вересня виповнюється 60 років лаборанту кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ТДМУ Григорію Тарасовичу ПИТЛЯРУ.

Вельмишановний Григорію Тарасовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

Після закінчення Тернопільського педагогічного інституту, 26 років вчителювання в середніх школах, у Тернопільському медичному університеті імені І.Я.Горбачевського Ви успішно пройшли 11-літній трудовий шлях лаборанта: спочатку кафедри спортивної медицини, згодом – кафедри медичної реабілітації, а останній рік – кафедри фізичної реабілітації, здоров'я лю-

дини та фізичного виховання, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за

багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановний Григорію Тарасовичу, доброго здоров'я, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай сміється доля, мов калина в лузі,
У родиннім колі,
серед вірних друзів.

Хай крокують поруч вірність і кохання,

Хай здійсняться мрії і усі бажання!
**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

23 вересня відзначатиме ювілейний день народження ветеран ТДМУ Світлана Павлівна ВАСЬКО.

Вельмишановна Світлано Павлівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли 25-літній трудовий шлях старшого бібліотекаря, методиста, провідного бібліотекаря одного з найважливіших підрозділів нашого навчального закладу.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх служ-

бових та громадських обов'язків, зокрема – профорга колективу.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Світлано Павлівно, доброго здоров'я, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя, затишку, щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа
плечей не схиляли,
Щоб спокій і мир
панували на світі,
Щоб радість
знайшли Ви в онуках
і дітях!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

СЛОВО ПРО ПОЕТА-БОРЦЯ

Василь Стус із сином. Цю картину 1998 р. написала Наталя Волотовська

4 вересня виповнилося 30 років з дня смерті українського поета та дисидента Василя Стуса. Кандидат медичних наук, Наталя Волотовська присвятила борцеві й поетові свої рядки.

ВАСИЛЮ СТУСУ

1

О, чужаниця-чужина...
О, лебедина Україна!
Любов одна і смерть одна
для твого мученика-сина.
Ясного слова сонцеліт
і думка, думка —
як тернина...
Запізно прихилився
світ
до свого мученика-сина.
Він за межею помст уже,
він там, де серце вже
не б'ється.

Стоїть із словом —
не з ножем
та із катів своїх сміється.

2

Василю, мук твоїх ріка
вже допливла до України —
така пекуча і гірка,
як в клітці пісня солов'їна.
... І сходить співом
горло солов'я
в гаю нічному.
«Пам'яте, верни
із чебрецю, із липня
жаротою —
хай яблука останнього
достою
в мої червонобокї
виснуть сни».

**ОДИН З КАДРІВ
МОЄЇ ПЕЧАЛІ...**

Пам'яті Василя Стуса
Мені був рік в той рік і я
була маленька ще й безсила,
коли Українонька моя
криві чорну тугу голосила:

«О, чужанице-чужина!
Хто твій кривавий хід зупи-
нить?!

Нема Василика, нема...
Немає мученика-сина!»

Ридали — небо, степ, ліси...
Ридали батько, мати,
ридав єдиний Стусів син:
"Ну як же я... без тата?!"

Втішались лиш «брати»-кати:
пили, хто скільки зможе.
...Де ж був в час мордування Ти,
мій Боже?

**Наталя ВОЛОТОВСЬКА,
кандидат меднаук**

**ВОНА БУЛА ЯСКРАВОЮ В ЖИТТІ
Й ТАКОЮ Ж ВІДІЙШЛА У ЗАСВІТІ**

СОРОКОВИНИ

Соколова Людмила Володимирівна. Почувши це ім'я, уявляємо собі життєрадісну, енергійну, завжди усміхнену та привітну жінку. І раптом... Ця новина жажнула усіх... Рідних, друзів, колег, колишніх студентів. 4 серпня 2015 року Людмила Володимирівна покинула цей світ.

понад 250 наукових і навчально-методичних праць, серед них — 8 патентів, 9 навчальних посібників, трьох монографій з грифом МОН України, 30 методичних вказівок і рекомендацій, 10 збірників, 6 інформаційних листів. Була нагороджена грамотами

горіти інших. Молода, красива й лагідна Людмила Володимирівна була сильною жінкою. За короткий час вона підготувала п'ять кандидатів наук, захистила докторську дисертацію та отримала звання професора. Людмила Володимирівна була відкритою для всіх, за порадою й допомогою до неї йшли колеги, студенти, батьки. Для всіх у неї знаходилися слова підтримки, кожному допомагала як рідним. Оптиміст, вона з ентузіазмом бралася за нову справу, не зупинялася на досягнутому. Знаходила в собі сили й підштовхувала інших вперед у науці, в роботі. Долала труднощі та перешкоди зі словами: «Це нас робить кращими, сильнішими. Не можна зупинитися. Щоб не сталося, треба жити». І вона жила. Справді жила, використовуючи кожен хвилину для корисної та доброї справи.

Мі втратили не лише наставника, розумного науковця, а й хорошу людину, вірного друга для кожного, хто звертався за допомогою. Чуйна, добра, Людмила Володимирівно, Ви назавжди залишитеся в наших серцях, завжди будете серед нас. Все, що ми можемо зробити для її душі — молитися... І наслідувати...

**Наталя БЕЛЕЙ,
доцент кафедри управління
та економіки фармації
з технологією ліків**

Працівники Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я Горбачевського висловлюють щирі співчуття рідним Людмили Володимирівни. За час роботи в нашому ВНЗ вона пройшла шлях від доцента кафедри до декана фармацевтичного факультету, завідувача кафедрою технології ліків. Зробила значний внесок в розвиток і становлення таких навчальних дисциплін як аптечна технологія ліків і технологія лікарських косметичних препаратів. Була визнана студентами як кращий лектор фармацевтичного факультету.

Була членом секції технології парфумерно-косметичних засобів науково-методичної комісії з фармації МОЗ України, експертом МОЗ України з акредитації та ліцензування, членом редакційної колегії науково-практичного журналу «Фармацевтичний часопис».

Соколова Людмила Володимирівна є автором і співавтором

ДО ВІДОМА

**ОГОЛОШЕННЯ
ПРОВОДИТЬСЯ НАБІР
СТУДЕНТІВ І-ІІ КУРСІВ
У СПОРТИВНІ СЕКЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО
МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І. ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

Перелік спортивних секцій:

- волейбол,
- футбол,
- баскетбол,
- настільний теніс,
- бадмінтон,
- греко-римська боротьба,
- вільна боротьба,
- шахи,
- велнес,
- регбі,
- атлетична гімнастика,
- плавання,
- стрейтчинг,
- у-шу,
- армспорт,
- легка атлетика,
- кікбоксинг,
- дартс,
- оздоровча гімнастика,
- спеціальна медична група.

Для запису на секції звертатися на кафедру фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання. Заняття відбуватимуться з 15 години в спортивному комплексі ТДМУ.

Конференція

**ЗАДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ
ТА ЯКОСТІ ЇХНЬОГО ЖИТТЯ**

20-22 серпня у м. Нітра (Словаччина) відбулася Міжнародна наукова конференція «Agrobiodiversity for improving nutrition, health and life quality». У цьому заході я також узяла участь.

Науковий форум зібрав понад 100 учасників зі Словаччини, Чехії, Сербії, Болгарії, України, Польщі, Білорусі, Росії, Грузії, Уз-

бекистану та Казахстану. Під час засідань обговорювали питання перспектив розширення асортименту фітозасобів, біологічно активних добавок до їжі й продуктів харчування, які спрямовані на покращення здоров'я людей та якості їх життя. Значну увагу приділили відновленню наукових досліджень маловивчених і забутих лікарських рослин та плодово-ягідних культур з різних регіонів. Результати проведених наукових досліджень М. Шанайда представила у вигляді стенової доповіді (підготовлено у співавторстві з науковцями відділу нових культур Національ-

ного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України) Конференцію організували у науково-практичному руслі: з дегустацією фіточаїв, продуктів бджільництва з додаванням комбінації ефіроолійних лікарських рослин, пастил на основі нових сортів плодово-ягідних культур. У рамках заходу відбулася цікава екскурсія у дендропарк «Млиняни», який знаходиться неподалік Нітри. Арборетум вразив різноманітністю видів і сортів деревних рослин та естетичним оформленням експозицій. Учасники наукового форуму мали також можливість здійснити за-

хоплюючі оглядові екскурсії містом та околицями. Участь у міжнародній науковій конференції дала можливість поспілкуватись з відомими науковцями щодо сучасного стану та напрямків розширення асортименту дієтичних добавок до їжі й лікарських засобів з рослин. Обговорили перспективні напрямки досліджень щодо застосування ефіроолійних лікарських рослин у медицині та харчових технологіях.

**Марія ШАНАЙДА,
доцент кафедри
фармакогнозії з медичною
ботанікою ТДМУ**

«В ДУШІ БЕРІГ ОБИДВІ БАТЬКІВЩИНИ...»

Олена ПРОЦІВ,
завідуюча відділом
інформації Тернопільської
ОУНБ,
Igor ГАВРИЩАК,
директор бібліотеки ТДМУ,
кандидат педнау

*В Єрусалим, до берегів
Кедруну,
дорога довга слалася
Агнону,
вона від рідних Стрипи
берегів
його вела в країну
прабатьків.
А він, морські здолавши
серцевини,
в душі беріг обидві
батьківщини —
в епоху сатанинську і жажну
любив Ізраїль і Галичину.*

Ці рядки тернопільський поет Петро Тимочко присвятує нашому крайнинові Шмуелю-Йосефу Агнону — видатному письменнику ХХ століття, класику єврейської літератури, першому з-поміж тих, хто писав івритом та ідишем, лауреату Нобелівської премії в галузі літератури.

Шмуель-Йосеф Халеві Чачекс (Агнон) народився 17 липня 1888 року в місті Бучач на Тернопільщині, яка входила тоді до складу Австро-Угорської імперії. У романі «На морській глибині» письменник так описував рідне місто «мудреців і купців», що «з XII століття розташувалося на прибережних терасах глибокого яру гомінкої ріки. Все містечко дрімало. Будинки ховалися під ковдрою ночі, покриті мороком. Нічне свічадо ще не зійшло на небосхил, і лише зорі освітлювали верхівки гір. Бучач стоїть на горі, і здавалося, ніби зорі причеплені до дахів будинків. Несподівано зійшов місяць та освітив усе місто. Стрипа, що раніше була оповита темрявою, нараз зясувала сріблом, і з криниці на ринку постала пара сріблястих підсвічників. Сказав один з гурту: «А я й не знав, що наше місто таке прекрасне. Здається мені, що в усьому світі не знайдеш такого любого міста!».

Його батько Шолом Мордехай Халеві Чачекс хоч і торгував

сімейною легендою, наш родовід починається з Пророка Шмуеля, і його ім'ям мене нарекли».

Згодом у новелі «Молитвенник мого дитинства» письменник змалював одне з родинних свят, що набуло символічних рис: «На батькові білий шовковий халат, і чорний одяг проглядає з-під нього, як чорна земля, що проступає серед снігів. Завжди, як бачу його одягненим у все біле, він здається мені схожим на ангела, який стоїть перед Всевишнім та проголошує пісні й хвалу. Навпроти батька сидить мати, на її голові шовкова хустка. Між ними — мої брати та сестри, одягнені у все нове, взуті в нові черевики. На хлопчиках нові шапки, а волосся дівчаток, щойно вимите на честь свята, пахтить свіжістю джерельної води».

Свій перший вірш він написав у п'ятирічному віці мовою ідиш, сумуючи за батьком, який довго не вертав з мандрів. Публікуватися розпочав у 15 років, а починаючи з 16 років Шмуель Чачекс став постійним автором місцевої газети.

Як поет Агнон мав неабиякий успіх: його вірші так сподобалися читачам, що стали піснями, які часто співали молоді майстри — кравці та шевці. З тих часів зосталося небагато. У Першу світову війну батьківський дім згорів, а з ним — і численні рукописи. Його ранні поетичні твори, опубліковані у місцевій пресі, мають яскраво виражене неоромантичне забарвлення, а тематика багатьох оповідань запозичена здебільшого з книг давніх і середньовічних єврейських мудреців і Талмуду, який Агнон вивчав під керівництвом батька та місцевого равина.

1906 року 18-річний Агнон переїхав до Львова, де навчався й працював у єврейській газеті; 1907 року зреалізував свою дитячу мрію, здійснивши подорож у Палестину. Через рік Агнон і оселився в Єрусалимі, працював секретарем у суді, звичайним службовцем у різних установах, давав приватні уроки та писав.

1909 року він опублікував свою

літературним псевдонімом («Агнон» у перекладі з івриту означає «залишений, самотній»). З 1924 року «Агнон» — офіційне прізвище письменника.

1913 року Агнон виїхав до Європи, проживав у Берліні й Гамбурзі, де студював класиків рідної та світової літератури, читав лекції з єврейської літератури, давав приватні уроки івриту, був науковим консультантом, спільно з єврейським філософом Мартіном Бубером видавав журнал «Der Jude». Молодий літератор познайомився з багатим комерсантом Залманом Шоке-ром, який запропонував йому фінансову підтримку, а потім став видавцем творів Агнона.

Понад 10 років тривав так званий «європейський» період творчості письменника, результатом якого стало кілька збірок повістей та оповідань. Агнон залишався вірним обраній темі: життя галицьких євреїв, їхні маленькі радощі й страждання, духовні пошуки та вперта віра у повернення на землю обітовану. З приводу цього літературний критик Маєр-Шмуель Балабан зазначив, що найбільшу вартість у творах Агнона становлять картинки, часом справжні перлини, часом незначні епізоди або біографії осіб, схоплені з фотографічною деталістичністю.

1924 року на долю Агнона випало ще одне важке випробування: під час пожежі згорів будинок письменника, і полум'я згинули рукописи й бібліотека (4 тисячі томів!). «Після того, як згоріло все моє добро, — скаже згодом на церемонії вручення Нобелівської премії письменник, — дарував Всевишній моему серцю мудрість — я повернувся в Єрусалим. І осяяний благословенням Єрусалиму, переніс на папір усе, що вклав Всевишній у моє серце і моє перо. І написав книгу про дарування Тори, і книгу, присвячену грізним рокам, і книгу про все написане синами Ізраїля з тих часів, відколи нам була дана Тора».

Майже одразу Агнон розпочав роботу над романом «Весільний балдахін» (1931), що належить до найвідоміших творів письменника. За жанром це типовий шахрайський роман, широко популярний в європейській літературі XVII–XVIII ст. З властивим йому тонким гумором, Агнон змалював пригоди бідного галицького хасида, який мандрує Західною Україною та Східною Європою у пошуках наречених і приданого для трьох доньок.

1930 року Агнон здійснив поїздку Галичиною й Польщею, відвідав Бучач, Тернопіль, Львів, міста та села довкілля. Зустрічі з рідним краєм лягли в основу роману «Нічний постоялець», що вийшов друком 1937 року. У романі змальовується життя у Східній Європі після Першої світової війни. Головний герой приїздить з Єрусалима до свого рідного містечка Шибуч на Галичині, де не був уже багато років. Перед його очима постає сумна картина розрухи й занепаду. «Від великих будинків у два, три або ж чотири поверхи не лишилося нічого, крім порожнього місця... Змінився кожен клаптик землі — навіть проміжки поміж будинками. Усе стало не таким, яким бачилося мені, коли я був малим, не таким, як привідилося мені уві сні перед приїздом. Та аромат Шибуча іще не цілком вивітрівся — аромат звареного в медові пшона, який ніколи не полишає це містечко з дня юдейської Пасхи й аж до листопада, коли випадає сніг і ховає все під собою». Сум проймає його душу. Багато друзів загинуло на війні, від погромів та хвороб, а ті, що вижили, втрапили віру, занепади духом. Сам же автор переконаний, що майбутнє його народу — у створенні незалежної єврейської держави:

1939 року нацисти ліквідували друкарню Шокена, і комерсант перебрався у Тель-Авів, де продовжив справу видання творів Агнона, яку тепер вважав чи не найголовнішою для себе. Наприкінці 1945 року Шоке-н заснував філіал видавництва у Нью-Йорку та почав публікувати твори Агнона англійською мовою. Завдяки цьому коло заокеанських шанувальників письменника постійно зростало.

Прочитавши твори Агнона, впливовий американський критик Едмунд Вілсон наприкінці 1950-х року офіційно запропонував кандидатуру письменника на здобуття Нобелівської премії з літератури. 1966 року Агнон став лауреатом Нобелівської премії, яка була присуджена йому за «глибоко оригінальне мистецтво оповіді, нав'яне єврейськими народними мотивами». В адресі Нобелівського комітету були особливо відзначені романи «Весільний балдахін» та «Нічний постоялець».

Крім Нобелівської премії, Агнон був удостоєний інших нагород, у тому числі літературної премії ім. Бялика (1934 і 1950), премії ім. Усишкіна (1950) і премії Ізраїлю (1950 і 1958). Письменник був визнаний гідним почесних ступенів Іудейської теологічної семінарії в Америці, Єврейського університету в Єрусалимі, Колумбійського університету в США. 1962 року став почесним громадянином Єрусалима.

Останні роки життя Агнон провів в Ізраїлі. Про рівень визнання та поваги до письменника на батьківщині свідчить такий факт: коли в єрусалимському районі Тальпійот, де жив Агнон, почалися будівельні роботи, мер міста Тедді Коллек наказав установити спеціальний знак поблизу будинку Агнона: «Дотримуйтеся тиші! Агнон працює». А щосуботи сам Агнон чіпляв на хвіртку табличку з написом: «Тут живе єврей, який сповідує заповіді. Милосердні євреї! Пошкодуйте старого чоловіка і не ставте в шабат свої автомобілі біля цього будинку!»

Помер Агнон 1970 року в Єрусалимі. Похований на Єлеонській горі. У будинку, де жив письменник, створений музей.

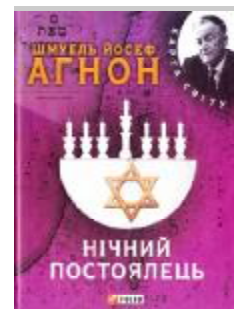
Нині Агнон належить до найвидатніших письменників ХХ століття, його ім'я стоїть поряд з іменами Джеймса Джойса, Марселя Пруста, Вільяма Фолкнера та Франца Кафки. Твори письменника перекладені багатьма мовами світу, в тому числі й українською.

Нобелівські диплом Ш.-Й. Агнона

«Є заповіт для Краю Ізраїлевого, що кожен, хто не оселиться в Краї, приречений на забуття, зате всякого, хто матиме такий привілей, пам'ятатимуть у Краї і писатимуть про нього, бо сказано ж (Ісаї, розділ 4): «Кожен, хто зостанеться в Сіоні й лишиться в Єрусалимі, буде зватися святым — кожен записаний для життя в Єрусалимі».

Починаючи з 1930-х років, твори Агнона багато публікувалися в Німеччині й Тель-Авіві, виходили збірки оповідань «Книга діянь» (1932), «Перетворення» (1933), «В мирі та спокої» (1935), роман «Проста історія» (1935), дія якого відбувається, як це прикметно для творчості письменника, у Галичині.

Агнон, Шмуель Йосеф. Нічний постоялець
[Текст]: роман / Шмуель Йосеф Агнон; пер. з англ. В. Горбатська. — Харків: Фоліо, 2012. — 735 с. — (Карта світу).

У романі «Нічний постоялець», що вийшов друком 1937 року, змальовується життя у Східній Європі після Першої світової війни. Головний герой приїздить з Єрусалима до свого рідного містечка Шибуч на Галичині й з сумом дізнається, що багато його друзів загинуло на війні, від погромів та хвороб, а молодше покоління втратило віру. Проте письменник не втрачає надії на краще майбутнє свого народу.

З виданням можна ознайомитися у Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці.

Панорама Бучача

хутром, але мав освіту рабина; мати Есфір Фарб була відома своєю обізнаністю в літературі. Ієгуда Фарб, дідусь майбутнього письменника також належав до освічених людей. Саме вони прищепили маленькому Шмуелю любов до свого народу, його релігії, культури, історії, повагу до роду.

Не випадково у своєму виступі під час вручення Нобелівської премії у Стокгольмі (1966 р.) Агнон вказав на значимість впливу національної та родинної традиції і з гордістю зазначив: «Від коліна Леві веду я свій рід, і я, і батьки мої — із співців, з тих, що співали в Храмі. Згідно із

першу невелику повість «Покинуті дружини» («Agunot»), яка привернула увагу читачів самотньою манерою письма — густого, насиченого реаліями повсякденного життя галицького єврейства, використанням фольклору, глибоким і тонким психологізмом. За словами літературознавця Михайла Горелика, Агнон показав світові «абсолютно оригінальну, захоплюючу, ні на яку іншу не подібну літературу. Кожне слово в нього несе на собі відбиток культурних нашарувань, у кожному оповіданні гуляє по єврейському містечку нетутешній вітер».

Назва цієї повісті згодом стане

ФЕСТИВАЛІ

ЧИСЛЕННІ ПЕРЕМОГИ НА ЛІТНІХ ЛИЦАРСЬКИХ ТУРНІРАХ

Цього літа студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, які є шанувальниками Середньовіччя та займаються вивченням мистецтва лицарських боїв, активно брали участь у турнірах.

Вони здобули чимало перемог, відточили власну майстерність, познайомилися з новими однодумцями й отримали запрошення на участь в інших фестивалях. Нагадаємо,

що ідея заснування клубу «Золота шпора» у Тернополі належить студентів стоматологічного факультету ТДМУ Андрію Андрусику.

«Цьогорічні канікули виявилися досить цікавими та насиченими. Спершу ми знялися в документальному фільмі в рамках благодійної акції. Мета проекту – розповісти українцям про подібні захоплення. Відтак взяли

участь у фестивалі «Поклик героїв», який відбувся в селі Копачів під Києвом. Честь університету та міста відстоювали студенти Ельвін Тагієв, Тарас Чорній, Анастасія Холіна, Олександр Напханюк, Владислав Довгалюк.

До речі, вони були активними учасниками турнірів. Під час цього фестивалю зайняли перше місце у номінації «21 на 21», – розповів Андрій Андрусик.

Наша команда лицарів вдало виступила і під час фестивалю «Срібний Татос», який відбувся в Чинадієвому, що на Закарпатті. Потім в «Єднанні епох» (село Ісаківці) в номінації «3 на 3» виборола друге місце. Під час командних змагань «Витязь київського дитинця», які відбулися в парку «Київська Русь», студенти ТДМУ здобули перемогу над однією з команд-учасниць.

«На фестивалі в Тустані учасник нашої команди виборов перше місце у змаганнях «1 на 1». На цьому заході взагалі панувала доброзичлива атмосфера. Можливо, це пов'язано з тим, що Тустань розташована поблизу Карпат, має чудові краєвиди та природні ландшафти. Найцікавішою подією цього фестивалю став нічний штурм фортеці. Під час такого дійства учасники по-справжньому вибивають тараном ворота, все це робиться під освітлення смолоскипів, летять стріли, списи. Це видовишно й романтично. Ти ніби й справді опиняєшся в XIII столітті.

Закінчили літній період турніром у замку Меджибіж в Хмельницькій області. Там посіли призові місця в усіх номінаціях, зокрема, «1 на 1» виграли 1 місце, в турнірах – 2 місце, «5 на 5» – перше. Загалом можна сказати, що ми добре потренувалися,

позмагалися й відпочили. Всі учасники клубу «Золота шпора» із задоволенням приїжджали на тренування та фестивалі, хоча хтось живе під Києвом, хтось в Миколаєві, хтось під Тернополем», – додав Андрій Андрусик.

Зараз команда розпочала підготовку до осіннього турніру «Поклик героїв», який відбудеться 19-20 вересня. Вдалим виявився дебют єдиної дівчини у клубі Анастасії Холіної. Як зазначають учасники команди, вона відповідально ставиться до свого захоплення лицарськими боями.

Учасники літніх боїв: Ельвін Тагієв, Тарас Чорній, Олександр Напханюк, Анастасія Холіна, Владислав Довгалюк, Владислав Манзолевський, Павло Харкавий, Адрій Андрусик.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Відповіді на кросворд, вміщений у № 16, 2015 р.

Горизонталь: 4. Наукшот. 7. Злагода. 8. Анекдот. 10. Скіпетр. 15. Біанка. 16. Фюнес. 18. Італія. 19. Кіш. 20. Едіта. 21. Легіт. 22. Оса. 26. Пістон. 27. Мафія. 28. Толока. 29. Квартет. 32. Флігель. 33. Деревій. 35. Естрада.
Вертикаль: 1. Бурдюк. 2. Око. 3. «Корнет». 5. Платина. 6. Комісар. 9. Спиноза. 11. Міліція. 12. Сардина. 13. Міністр. 14. Військо. 16. Фатум. 17. Стеля. 23. Штапель. 24. Афера. 25. Пломбір. 30. Вилиця. 31. «Енеїда». 34. Ера.

Відповіді у наступному числі газети СКАНВОРД

1. Самостійність держави	2.	3. Герб України	4. Укр. П'ємонт	5. Балка	6. Старослов. літера	7. «... Марія»	8. Число	9. Початок літочислення	10. Роговцева	11. Напівкоштовний камінь	12. Мед-академія	13. Деревосимвол України						
14. Знак	15. Внутрішня частина живота	16.	17. Свійська тварина	18. І жінка, і чоловік	19. Бойова граната	20. Шарф	21. Городня рослина	22. Ліс	23. Фільм О. Дов-жгалюка	24. Житло українця	25. Обл. центр України	26. Місто на Закарпатті	27. Спосіб сполучення	28. Галас	29. Орган зору	30. Стодола		
31. Залізничний поїзд	32. Наступ	33. Річка в Україні	34. Міністерство (абр.)	35.	36. Вид творів	37.	38. Печений виріб з тіста	39. Допомога	40. Біблійний жебрак	41. Спільне підприємство	42. Автор Гімну України	43. Мова ворони	44. Апарат для дихання	45. Частина будинку	46. ... достатку	47. Укр. літак	48. Нота	49. Поема І. Котляревського
50. Укр. письменник	51. Протікає через Перемишль	52. Цінна річ	53. Кухар на кораблі	54. Транспортний засіб	55. Мілке місце річки	56.	57. Укр. літера	58. Спортивний біг	59. Хім. елемент	60. Річка на Тернополі	61. Бог Сонця	62. Сотка	63. Подарунок					